
Kyrkomötet Förvaltarekapsutskottets betänkande 2022:4

Utbildning om klimatkrisen

Sammanfattning

I detta ärende behandlas motion 2022:82 angående behovet av mer utbildning om klimatkrisen för fler inom Svenska kyrkan. Utskottet anser att det redan finns utbildningar som motsvarar behovet och att de ska användas utifrån varje församlings klimatarbete och inte genom ett nationellt påbud. Utskottet menar också att kyrkans miljödiplomering är den väg som valts för att utbilda systematiskt kring klimatkrisen, med stöd av målbilderna i Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2022:82, punkt 1,
2. avslå motion 2022:82, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2022:82 av Åsa Rehdell m.fl., Utbildning om klimatkrisen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. verka för att all personal och alla förtroendevalda ska få en heldagsutbildning om klimatkrisen och krisen med utrotning av arter och vilka konsekvenser det får för oss människor, våra medarter och skapelsen,
2. ta fram ett material grundat i bästa tillgängliga oberoende forskning. Materialet kan sedan spridas vidare och användas i stift och församlingar.

Bakgrund

Svenska kyrkans miljöutbildning

Svenska kyrkans nationella nivå tog 2019 fram en digital miljöutbildning. Utbildningen finns tillgänglig via hållbarhetsportalen på Svenska kyrkans intranät men går också nå externt (<https://internwww.svenskakyrkan.se/hallbarhetsportalen>).

Syftet med miljöutbildningen är att ge anställda och förtroendevalda en gemensam förståelse för vår tids miljöutmaningar och hur de kopplar till Svenska kyrkans verksamhet och identitet. Utbildningen spänner över både teologi och praktik och lär ut begrepp som är centrala i dagens samhällsdiskussioner samt ger tips om hur församlingen kan ta miljöarbetet vidare.

Utbildningen kan göras individuellt, men rekommendationen är att den görs i grupp för att dra nytta av den kunskap som finns bland kollegor och förtroendevalda

och skapa diskussion om vad frågorna aktualiserar i deltagarnas kontext. Utbildningen innehåller reflektionsfrågor och lästips för den som vill lära sig mer.

I augusti 2022 hade sammanlagt 963 personer från hela Svenska kyrkan genomgått den digitala miljöutbildningen och ytterligare 421 personer hade påbörjat den. Förutom uppföljning i miljödiplomerade enheter saknas statistik för hur många som följt upp den digitala utbildningen med gemensamma reflektioner.

Utbildningskrav i kyrkans miljödiplomerering

Kyrkans miljödiplomerering är ett processverktyg för att bygga upp ett fungerande, långsiktigt och målinriktat miljöarbete på en teologisk grund, för en hållbar värld och ett hållbart liv. Kyrkans miljödiplomerering gör det möjligt att arbeta systematiskt och strukturerat för att bidra till hållbar utveckling och minskad miljöbelastning. Idag är cirka 100 enheter i Svenska kyrkan miljödiplomerade.

Utbildningskravet i kyrkans miljödiplomerering är att minst 75 procent av de tillsvidareanställda och minst 75 procent av ledamöterna i kyrkorådet/styrelsen ska genomgå en grundläggande miljö- och hållbarhetsutbildning. Utbildningen ska rymma reflektion kring miljöfrågor i perspektivet hållbar utveckling utifrån en teologisk grund, i syfte att åstadkomma en förståelse för församlingens/enhetens gemensamma värdegrund i detta arbete. Utbildaren och/eller utbildningen ska vara godkänd av stiftets handläggare för främjande av miljö-/hållbarhetsarbete.

Utbildningar om klimat

Svenska kyrkans miljöutbildning tar bland annat upp klimaträttvisa och att klimatförändringarna påverkar de mänskliga rättigheterna. Den tar också upp människan och miljön, ekosystemtjänster, planetära gränser och lagstiftning.

Svenska kyrkans färdplan för klimatet som antogs av kyrkostyrelsen 2019 har insatser för lärande och utbildning hittills resulterat i en utbildning om att predika om klimathotet, klimatstigar för lärande med barn, teologiskt samtalsmaterial ”Mat för hela livet”, föreläsningar och cookalongs om vegomat för hälsan, djuren och klimatet samt flera hållbarhetswebbinarier med fokus på effektfulla åtgärder för klimat och miljö.

Flera stift anordnar regelbundet heldagar, workshops, utbildningar och samtal om klimatet och bjuder in församlingar och pastorat till dessa.

Gemensam uppföljning av deltagande i olika klimatutbildningar saknas.

Kyrkomötets uttalande om undervisning

Kyrkomötet 2019 beslutade om ett uttalande som resultat av det första tematiska kyrkomötet med temat undervisning.

Kyrkomötet uppmanar hela Svenska kyrkan till en långsiktig och systematisk satsning på undervisning och lärande.

Vi lever i en tid då vi enligt forskarna har en begränsad tid på oss att undvika en ännu större klimatkris än den vi befinner oss i. Vi behöver lära oss nya sätt att leva och bygga samhällen som kan möta behovet av en hållbar framtid för nya generationer och för dem som redan drabbas värst av ojämlikhet, fattigdom, migration och ohållbara livsmönster. Vad kan den kristna traditionen bidra med i denna situation?

Uttalandet kan läsas i sin helhet på www.svenskakyrkan.se/kyrkomotets-uttalande-om-undervisning.

Utskottets överväganden

F 2022:4

Motion 2022:4 Utbildning om klimatkrisen

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2022:82.
--

Det finns ett flertal utbildningar tillgängliga inom Svenska kyrkan som omfattar det som motionären efterfrågar. Utskottet anser att fler ska ta till sig dessa utbildningar, men att det ska ske utifrån varje stifts och församlings förutsättningar och inte genom ett nationellt påbud.

Utskottet anser att det finns tillräckligt material som täcker motionens intention.

Många befintliga utbildningar och reflektionsmaterial tas till vara inom ramen för arbetet med kyrkans miljödiplomering, där det finns krav på utbildning och reflektion. Utskottet ser positivt på att fler enheter diplomerar och därmed tillskansar sig ytterligare kunskap om klimatkrisen. Utskottet menar att kyrkans miljödiplomering är den väg vi valt för att utbilda systematiskt kring klimatkrisen, med stöd av målbilderna i Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Uppsala den 6 oktober 2022

På förvaltarskapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Rebecca Hägg, Isak Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Leif Grip, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Susanne Stenlund, Katarina Lövgren, Victor Månsson, Anders Brunnstedt, Ellionor Moberg, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Ulf Wester, Lisa Wallenstein, Marie Buhr och Gun Gabrielsson.

Biskop Martin Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.